

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 440/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Základnej školy s materskou školou – Основна школа з матерьсков школов**, Klenová 111, zastúpenej JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, Námestie slobody 25, Humenné, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 8Cpr/3/2024-633 z 2. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva vlastniť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) o výške náhrady trov konania, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Žalobkyňa, ktorá sa žalobou proti sťažovateľke domáhala určenia, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni listom sťažovateľky je neplatná a pracovný pomer žalobkyne u sťažovateľky naďalej trvá, bola procesne neúspešná. Okresný súd Poprad rozsudkom č. k. 9Cpr/22/2018-545 z 25. mája 2022 žalobu zamietol a sťažovateľke priznal voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Prešove č. k. 18CoPr/3/2023-612 z 19. decembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Po doručení rozsudku krajského súdu (25. januára 2024) bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky oznámené (30. januára

2024), že vec bude postúpená na okresný súd. Súdny spis bol do súdneho registra okresného súdu zapísaný 21. februára 2024.

3. O výške náhrady trov konania rozhodol okresný súd obsadený vyššou súdnou úradníčkou uznesením č. k. 8Cpr/3/2024-625 z 23. februára 2024 tak, že žalobkyni uložil povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy prvoinštančného konania vo výške 883,86 eur a odvolacieho konania vo výške 217,66 eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia. V sťažnosti proti tomuto uzneseniu sťažovateľka žiadala okrem už priznaných úkonov právnej služby priznať aj náhradu cestovných nákladov a náhradu za stratu času (v súvislosti s účasťou na súdnych pojednávaniach pred súdom prvej inštancie v mieste, ktoré nie je sídlom právnej zástupkyne sťažovateľky, pozn.), na ktorých vyčíslenie nebola vyzvaná. Súčasne dôvodila nemožnosťou uplatniť si tieto náklady, pretože po postúpení súdneho spisu z Okresného súdu Poprad nemala vedomosť o spisovej značke, resp. jej nebolo zrejmé, ktorému senátu okresného súdu bude vec pridelená na rozhodovanie o výške trov konania.

4. O sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov konania rozhodol napadnutým uznesením okresný súd obsadený sudcom tak, že sťažnosť podľa § 250 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ako nedôvodnú zamietol. Súd považoval tvrdenia sťažovateľky o jej nevedomosti, ktorému senátu je právna vec pridelená, za irelevantné. Objasnením časových súvislostí rozhodovania vo veci samej a následne aj vyčíslenia trov konania (po postúpení veci) vyhodnotil, že sťažovateľka vedela o priznaní nároku na náhradu trov konania a mala dostatočný časový priestor na zaslanie vyúčtovania trov právneho zastúpenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vyčíslení trov konania sťažovateľka podala túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) nespornosťou (minimálne) náhrady za stratu času za cestu na pojednávanie na Okresnom súde Poprad, teda mimo miesta sídla právnej zástupkyne sťažovateľky, a to aj v čase vydania rozhodnutia o výške trov konania, ktorá mohla byť priznaná v súlade s § 17 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“);
- b) existenciou objektívnej prekážky brániacej predloženiu vyčíslenia trov konania nevyplyvajúcich zo spisu, ktorou je (i) objektívne prijateľné čakanie pri zmene súdu a zmene senátu (oznámené 30. januára 2024) na zápis spisu do súdneho registra na účel zistenia konkrétneho senátu a následného predloženia vyčíslenia trov konania v novej spisovej značke a (ii) časový rámec pohybu spisu (zápis spisu do súdneho registra 21. februára 2024 a vydanie uznesenia o vyčíslení trov konania 23. februára 2024), s čím sa sudca v napadnutom uznesení nevysporiadal správne;
- c) začiatkom plynutia lehoty na vyčíslenie výšky trov konania od 25. januára 2024 (t. j. od doručenia rozsudku odvolacieho súdu, keď bolo právoplatne priznané právo na náhradu trov konania), a nie od 25. mája 2022 (t. j. odkedy bol rozsudok súdu prvej inštancie vyhlásený);
- d) objektívne okolnosti (už popísané) namietané v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky možno hodnotiť ako nové skutočnosti pre účely aplikácie § 245 CSP a tým, že sudca

na to neprihliadol, došlo napadnutým uznesením okresného súdu k popretiu podstaty a zmyslu spravodlivého rozhodovania a k zásahu do základných práv sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie vlastníckeho práva (čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením okresného súdu vydaným sudcom o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky o vyčíslení trov konania neprihliadnutím na objektívne prekážky, ktoré sťažovateľke bránili vyčísliť trovy konania nevyplývajúce zo súdneho spisu.

7. Ústavný súd hneď v úvode zdôrazňuje, že sa pravidelne vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberá posudzovaním prípadu, ak základ pre nárok je z obsahu súdneho spisu zrejmý, ale vyčíslený nebol (III. ÚS 191/2020). Pokiaľ sťažovateľ chcel, aby mu bola priznaná náhrada cestovného a náhrada za stratu času (teda také zložky trov konania, ktorých konkrétnu výšku súd nemá možnosť vyčísliť len na základe údajov vyplývajúcich zo súdneho spisu), mal sám vyvinúť aktivitu a predložiť pred rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka všetky potrebné doklady preukazujúce výšku trov. Ústavný súd takýto záver všeobecných súdov nepovažuje za taký, ktorý by popieral zmysel a účel právnej úpravy (m. m. III. ÚS 191/2020, IV. ÚS 299/2021, II. ÚS 260/2022, I. ÚS 483/2022, I. ÚS 549/2022, IV. ÚS 82/2024).

8. Ústavný súd sa v plnom rozsahu k tejto (už) ustálenej judikatúre prikláňa, aj pokiaľ ide o použitie v prerokovanej veci. Preto možno vyhodnotiť, že o argument sťažovateľky o nespornosti náhrady za stratu času [por. bod 5 písm. a) tohto uznesenia] nie je dôvodný. Trovy súvisiace s náhradou za stratu času je potrebné riadne vyčísliť, keďže je prirodzené, že preprava rozličnými dopravnými prostriedkami trvá rozličný čas. Náhrada za stratu času predstavuje takú zložku trov konania, ktorej konkrétnu výšku súd nemá možnosť určiť bez adekvátnej procesnej aktivity strany sporu, ktorej takéto trovy vznikli.

9. Je nesporné, že až v sťažnostnom konaní si sťažovateľka prvýkrát uplatňovala náhradu za cestovné výdavky a za stratu času ako náklady, ktoré jej výlučne vznikli už v konaní pred súdom prvej inštancie (v súvislosti s účasťou na pojednávaníach pred Okresným súdom v Poprade v dňoch 15. mája 2019, 27. júna 2019, 16. januára 2020, 25. mája 2022). Uplatnenie požiadavky predmetných náhrad, ktoré jej museli byť známe už v čase ich vzniku, a to neskôr až v štádiu sťažnostného konania, stráca svoje opodstatnenie, pretože naráža na § 245 CSP. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom prieskumu na základe sťažnosti bolo uznesenie vyššej súdnej úradníčky, teda skutkový a právny stav veci, konkrétne obsah spisu, z ktorého vyššia súdna úradníčka vychádzala v čase vydania rozhodnutia. Nie je možné následne vyčítať uzneseniu vyššej súdnej úradníčky, že pri výpočte trov konania nevychádzala z toho, čo bolo namietané (a konkretizované formou vyčíslenia) v sťažnosti proti uzneseniu.

10. Za daných okolností neobstoja ani sťažovateľkou tvrdené objektívne prekážky, pre ktoré nemohla tieto trovy vyčísliť [bod 5 písm. b) tohto uznesenia]. S praktickým pohľadom na danú vec je potrebné vyhodnotiť, že podstatnou a rozhodujúcou skutočnosťou je vedomosť sťažovateľky o existencii trov konania a o existencii súdom priznaného nároku na ich náhradu, a nie vedomosť o tom, ktorému senátu okresného súdu bol spis po jeho postúpení pridelený. Ak sťažovateľka

vedela o vzniku požadovaných výdavkov už po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie 25. mája 2022, bolo v jej záujme a v súlade so zásadou právo patrí bdelym, aby tak urobila včas, riadne ich vyčíslila, doručila Okresnému súdu Poprad, a to aj v prípade, ak v tom čase išlo ešte o neprávoplatne priznaný nárok na náhradu trov konania. Hoc aj preventívne vyúčtovanie trov právneho zastúpenia by už tak bolo súčasťou spisu. Z dôvodu takejto vedomosti sťažovateľky o existencii trov konania a priznaného nároku na náhradu trov konania nie je náležité koncentrovať možnosť vyúčtovať trovy konania len na obdobie po doručení rozsudku odvolacieho súdu (25. januára 2024), o to menej, ak v súvislosti s odvolacím konaním trovy konania v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky ani nevyčíslila [bod 5 písm. c) tohto uznesenia]. Na základe už uvedených dôvodov sa ústavný súd prikláňa k argumentácii sudcu v odôvodnení napadnutého uznesenia o dostatočnosti časového priestoru na zaslanie vyúčtovania trov právneho zastúpenia.

11. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov (Civilný sporový poriadok a vyhláška) a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľky na spravodlivé konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a na to nadväzujúcim základným právom na ochranu vlastníckeho práva (čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) na jednej strane a napadnutým uznesením okresného súdu na strane druhej, a tak odmietol jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu